

Persbericht

EMBARGO TOT DONDERDAG 21/09 OM 12.00 UUR

Bescherm jezelf deze winter **Meerdere vaccinaties tegen luchtweginfecties voor 65-plussers!**

Verstopte neuzen, hoesten, lage of hoge koorts... de start van het nieuwe schooljaar betekent voor iedereen de terugkeer van "winter" kwaaltjes. Elk jaar vaccineren tegen griep is voor de meeste ouderen een reflex geworden, maar de Hoge Gezondheidsraad waarschuwt voor andere aandoeningen van de luchtwegen met mogelijk ernstige gevolgen: COVID, waarvan de gevolgen al bekend zijn, pneumokokkeninfecties en RSV, of "respiratoir syncytiel virus".

In samenwerking met de Belgische Vereniging van Artsen voor Intensieve Zorgen ([SIZ](#)) en de Belgische Vereniging van Pneumologie ([BeRS](#)), die de longartsen van het land verenigt, dringt de Raad erop aan dat 65-plussers zich elk jaar laten vaccineren!

Griep-COVID-Pneumo: hetzelfde doel, dezelfde strijd

Mogelijke complicaties zijn pneumonie of ademhalingsproblemen in het geval van influenza en covid, en meningitis of septicemie in het geval van pneumokokken, wat tot de dood kan leiden. In 2019 stierven in België meer dan 6.000 mensen aan de gevolgen van een infectie van de lagere luchtwegen of longontsteking. Longontsteking is de meest voorkomende doodsoorzaak door infecties in Europa en komt vaker voor bij ouderen.

Een persoon ouder dan 65 heeft 140 tot 340 keer meer risk om aan COVID te sterven dan iemand van 18 tot 29 jaar¹. In het geval van ernstige vormen van pneumokokkeninfecties, is het sterftcijfer 12% bij 65-plussers, oplopend tot 24% boven de 85 jaar². En in België, 90% van de sterfgevallen door complicaties van influenza treedt op bij mensen van 65 jaar en ouder³.

Leeftijd is daarom een van de belangrijkste risicofactoren voor het ontwikkelen van ernstige vormen van deze 3 ziekten. De Raad kan mensen boven de 65, zelfs als ze in goede gezondheid verkeren, dan ook alleen maar oproepen om zichzelf zoveel mogelijk te beschermen door zich te laten vaccineren⁴.

---

¹ Zie HGR-advies nr. 9766

² Zie HGR-advies nr. 9674

³ Cijfers uit Sciensano

⁴ Voor andere risicogroepen (zwangere vrouwen, diabetici, mensen met obesitas of andere chronische aandoeningen, enz.) zijn meer details te vinden in de HGR-adviezen [9766](#) (covid), [9767](#) (influenza) en [9674](#) (pneumo).

Strijdplan

Aangezien de piek van de besmetting voor deze 3 ziekten gewoonlijk tussen november en januari wordt bereikt, beveelt de Raad het volgende schema aan:

COVID	Griep	Pneumokokken
Vanaf half september	Vanaf half oktober	Vaak genoemd voor de winter, maar kan het hele jaar door

In het geval van vaccinatie tegen griep en COVID steunt de Raad, net als de Wereldgezondheidsorganisatie en het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding, het idee om de twee vaccins samen toe te dienen. In dit geval zou eind september-begin oktober het meest geschikte tijdstip zijn.

Sommige virussen, zoals griep en COVID, muteren gemakkelijk, waardoor de vaccins jaarlijks moeten worden aangepast. Bovendien bieden de griep- en COVID-vaccins maximale bescherming gedurende 6 tot 12 maanden, dus jaarlijkse boosters zijn essentieel.

Aan de andere kant zijn de bacteriën die verantwoordelijk zijn voor pneumokokkeninfecties stabiel en biedt het vaccin een veel langere bescherming. De noodzaak van een booster op een bepaald moment moet daarom per geval worden bekeken door een arts, afhankelijk van de risicofactoren van de patiënt.

De wapens

Voor influenza zullen in België alleen "quadrivalente" vaccins beschikbaar zijn, waarvan sommige in standaarddoses (Alpharix-Tetra®, Vaxigrip Tetra® en Influvac Tetra®, die gebruikt kunnen worden vanaf de leeftijd van 6 maanden) en één in een hogere dosis: Efluelda®, alleen bedoeld voor 65-plussers. Ze beschermen, ten minste gedeeltelijk en vooral voor de ernstigste vormen, tegen 4 varianten van het influenzavirus die momenteel in omloop zijn.

Aan de kant van covid is er momenteel een vaccin beschikbaar (Pfizer), aangepast aan een variant die deze zomer in omloop was⁵.

Voor nu zijn er 4 vaccins toegelaten tegen pneumokokkeninfecties: Pneumovax 23®, Prevenar13®, Apexnar® en Vaxneuvance®. De keuze voor het ene of het andere vaccin hangt af van het profiel van de persoon in kwestie (leeftijd, gezondheidstoestand, primaire vaccinatie of booster, enz.) Een bezoek aan de arts is dus essentieel om de balans op te maken.

RSV, een vijand apart

RSV, of "respiratoir syncytieel virus", is een veelvoorkomende ziekte bij kinderen. Vorig jaar was er een opleving van bronchiolitis bij kinderen in ziekenhuizen in het hele land. Maar het is ook een belangrijke oorzaak van luchtweginfecties bij ouderen, met een sterftcijfer van ongeveer 11% als opname in het ziekenhuis noodzakelijk is.

In zijn nieuw advies 9725 beoordeelde de Hoge Gezondheidsraad het enige RSV-vaccin dat momenteel beschikbaar is in België voor volwassenen van 60 jaar en ouder: Arexvy®. De gegevens over de werkzaamheid van dit vaccin tegen ernstige vormen van de ziekte, vooral bij kwetsbare patiënten, zijn vrij beperkt. Gezien het bekende gevaar van RSV-infectie bij risicopersonen en bij gebrek aan een doeltreffende antivirale behandeling, is de Raad niettemin van mening dat het RSV-vaccin op individuele basis kan worden aangeboden aan patiënten van 60 jaar en ouder die ook minstens één risicofactor voor ernstige RSV-ziekte vertonen.

⁵ XBB.1.5-stam, XBB Omicron-subvariant van het SARS-CoV-2-virus

In dit geval hebben de voordelen van vaccinatie dus betrekking op **60-plussers met ten minste één co-morbiditeit**, en niet op alle gezonde 60-plussers. In dit stadium beveelt de Raad echter geen massale vaccinatie voor een hele bevolkingsgroep aan: er is onvoldoende informatie om een dergelijke campagne te overwegen, maar de Raad zal de ontwikkelingen in de epidemiologische gegevens en de klinische doeltreffendheid van deze nieuwe vaccins volgen en zijn voorlopige aanbevelingen zo nodig aanpassen. Er wordt ook gewerkt aan een nieuw advies om jonge kinderen en zwangere vrouwen te beschermen.

Nogmaals, september-oktober is de ideale periode om gevaccineerd te worden tegen RSV. Bij gebrek aan informatie over de duur van de bescherming die het vaccin biedt, kan de Raad zich echter nog niet uitspreken over de vaccinatiefrequentie van het ene jaar op het andere of over de noodzaak van booster doses.

In de praktijk

Het covidvaccin blijft gratis voor iedereen. Vaccins tegen griep en pneumokokkeninfecties kunnen momenteel worden vergoed, soms onder bepaalde voorwaarden. Het geval van het RSV-vaccin wordt nog onderzocht. Neem voor meer informatie contact op met het INAMI of je ziekenfonds.

De huisarts blijft het referentiepunt voor alle vaccinaties. Na de laatste beslissingen van de regering zou het griepvaccin binnenkort ook kunnen worden toegediend door apothekers, die al gemachtigd zijn om het COVID-vaccin te injecteren. Deze vernieuwing staat echter nog ter discussie en moet nog bevestigd worden.

Voor meer informatie over vaccinatiecampagnes, de beschikbaarheid van vaccins, de organisatie van vaccinatiecentra en deelnemende apothekers kunt u contact opnemen met het AVIQ (Agence Wallonne pour une Qualité de Vie) voor Wallonië, het Departement Zorg voor Vlaanderen, of het COCOM voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Raad wil van deze gelegenheid gebruik maken om te wijzen op het succes van de grote anti-COVID-vaccinatiecampagnes die in het verleden zijn georganiseerd om snel een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad voor risicogroepen te bereiken. Deze doelstelling werd bereikt dankzij de coördinatie van alle bevoegde autoriteiten van het land en blijft essentieel, niet alleen voor de bescherming van personen, maar ook om overbelasting van ziekenhuizen tijdens de winterperiode en het risico van uitstel van dringende zorg in geval van een intense epidemie te voorkomen.

VACCINEREN EN BESCHERMEN

Kortom, de Hoge Gezondheidsraad, gesteund door het SIZ en het BeRS, **spoort iedereen ouder dan 65 jaar, zelfs diegenen met een goede gezondheid, aan om vaccinatie of hervaccinatie te overwegen tegen 3 luchtweginfecties** veroorzaakt door influenza, covid en pneumokokken die allemaal bijzonder actief zijn tijdens het winterseizoen. Voor ouderen met gezondheidsproblemen, denk ook aan het RSV na overleg met je arts.

Een gewoonte die je elk jaar moet aannemen als de herfst nadert.

Om jezelf te beschermen, anderen te beschermen en de impact van deze ziekten op onze bevolking en ons gezondheidszorgsysteem te beperken, moet je niet alleen aan griep denken. En niet te vergeten het belang van preventie voor iedereen!

BESCHERM ELKAAR TEGEN LUCHTWEGINFECTIES

Was regelmatig
je handen

Als je hoest of niest, draag een
masker op het openbaar vervoer
en in drukke binnenruimten.

Ventileer drukke
binnenruimten

Kwetsbare personen en zorgverleners:
laat je vaccineren tegen COVID en
influenza + pneumokokken voor
kwetsbare personen.

Ziek?
Blijf dan thuis

EMBARGO TOT DONDERDAG 21/09 OM 12.00 UUR

Het volledig advies over het vaccineren van volwassenen tegen RSV (HGR 9725) kan [hier](#) worden geraadpleegd, maar blijft onder embargo tot donderdag 21/09 om 12.00 uur. Adviezen over vaccinaties tegen influenza, covid en pneumokokken zijn al online beschikbaar:

- <https://www.health.belgium.be/nl/advies-9767-vaccinatie-seizoensgebonden-griep-winterseizoen-2023-2024>
- <https://www.health.belgium.be/nl/advies-9766-covid-19-vaccinatie-herfst-winterseizoen-2023-2024>
- <https://www.health.belgium.be/nl/advies-9674-vaccinatie-tegen-pneumokokken-volwassenen>

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met :

Dr. Yves VAN LAETHEM, voorzitter van de Hoge Gezondheidsraad, franstalig
Tel: +32 2 535 41 30 (secretariaat infectieziekten)
E-mail: yves.vanlaethem@stpierre-bru.be

Prof. Dr. Steven CALLENS, nederlandstalig wetenschappelijk expert
Mobiël: +32 478 34 55 70
E-mail: steven.callens@uzgent.be

Prof. Dr. Guy BRUSSELLE, voorzitter van de **Belgische Respiratoire Vereniging (BeRS)**, nederlandstalig
Tel.: 09 332 26 04
Mobiël: +32 473 97 50 65
E-mail: guy.brusselle@uzgent.be

Prof. Philippe JORENS, voorzitter van de **Belgische Vereniging voor Intensieve Zorgen**, nederlandstalig
Tel: via secretariaat INZO +32 3 821 36 35 of Mevr. Evita BONNE, afdelingshoofd communicatie op +32 3 821 34 40
E-mail: philippe.jorens@uza.be

Binnen de NITAG (*National Immunization Technical Advisory Group*), gecoördineerd door de Raad, werken verschillende wetenschappelijke partners, waaronder Sciensano en het KCE, op een gestructureerde en intensieve manier samen. We willen daarom van deze gelegenheid gebruik maken om hen hartelijk te bedanken, deze keer in het bijzonder het [KCE](#) voor het beoordelen van het beschikbare wetenschappelijke bewijs over RSV, en [Sciensano](#) voor hun niet aflatende steun bij het verstrekken van epidemiologische gegevens en voor hun expertise op het gebied van vaccinatie.

Over de Hoge Gezondheidsraad (HGR)

De **Hoge Gezondheidsraad** is het wetenschappelijk adviesorgaan van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Om de **volksgezondheid** te beschermen en te verbeteren brengt de Raad **wetenschappelijke adviezen** uit als leidraad voor beleidsmakers en gezondheidswerkers. Dankzij zijn netwerk van experts en zijn interne medewerkers, baseert hij deze **onpartijdige** en **onafhankelijke** adviezen op een multidisciplinaire evaluatie van de huidige stand van de wetenschap. Zo heeft de HGR een systeem van **beheer van mogelijke belangenconflicten** ingesteld. De Raad verstrekt zijn adviezen op verzoek van de Minister of op eigen initiatief en maakt ze openbaar.

Alle openbare adviezen en brochures zijn te vinden [op de website](#).